

Årsmelding 2014

UTVIKLINGSFONDET

INNHold

Leder	3
Årets suksess og lærepenge	4
Klimatilpasning på dugnad	6
Prosjektet feilet	8
Operasjon Dagsverk	10
Hvor mange bønder trenger vi?	12
Programmet på Sri Lanka avsluttet	13
Seier i Guatemala	14
Skogprosjekt i Etiopia	16
Våre støttespillere	18
Spire	19
Styrets beretning	20
Regnskap 2014	21
Utviklingsfondets fotoutstilling	22

Utgitt av Utviklingsfondet mai 2015

Redaktør: Anders S. Hosar
anders@utviklingsfondet.no

Redaksjonsmedlemmer:
Siv Helén Strömland
siv.helen@utviklingsfondet.no

Siri O. Kvalø
siri@utviklingsfondet.no

Ansvarlig redaktør:
Kari Helene Partapuoli
kari.helene@utviklingsfondet.no

Utviklingsfondet
Mariboegs gate 8
0183 Oslo
Tlf: 23 10 96 00
Epost: post@utviklingsfondet.no

PROSJEKTBEØK: Daglig leder, Kari Helene Partapuoli, besøkte Somaliland, nord i Somalia, i mars 2014 og fikk blant annet se innsatsen som gjøres for å skaffe befolkningen vann.
Foto: Espen Røst, Bistandsaktuelt

Forsidebilde: Kidan Haliemariam leker med datteren Birtukan på familiens gård i Tigray nord i Etiopia. Takket være vannkanaler som leder til hennes gård kan hun nå høste store avlinger. Dermed tjener hun nok til å sende Birtukan på skolen om noen år. Bærekraftig landbruk handler om #MerEnnMat. *Foto: Julie Lunde Lillesæter, Differ Media.*

En fremtid for bygdene i utviklingsland

Bærekraftig vekst på landsbygda er vesentlig for å bekjempe fattigdom og for å gi ungdom som vokser opp i bygdene et alternativ til å flytte til en ofte usikker fremtid i byene. I 2014 jobbet Utviklingsfondet målrettet for økt matsikkerhet og bedre levekår for folk på landsbygda i Afrika, Asia og Mellom-Amerika.

På Operasjon Dagsverk-dagen 30. oktober 2014 overtok 15 år gamle Huda Mohamed Guled fra Bjørndalen i Oslo jobben som daglig leder for Utviklingsfondet. Huda var en av 100 000 norske ungdommer som jobbet på OD-dagen til inntekt for prosjekter rettet mot ungdom på landsbygda i Malawi og Etiopia. Verdens største solidaritetsaksjon for og av ungdom markerte 50 år i 2014 og det var en ekstra stor ære for Utviklingsfondet at inntektene fra jubileumsårets kampanje gikk til våre prosjekter for økte rettigheter for ungdom i Malawi og Etiopia.

Det er store ungdomskull i mange utviklingsland og det må satses på ungdom for å bygge sterke samfunn. Mange ungdommer i Utviklingsfondets prosjektland i Afrika, Asia og Mellom-Amerika vokser opp i fattige bondefamilier på landsbygda hvor jordbruket ofte er den viktigste inntektskilden. For mange av disse ungdommene frister ikke en fremtid på hjemstedet og de reiser ofte inn til byene for å etablere seg der. Den raske urbaniseringen skaper store utfordringer for byene. Sammen med våre lokale partnere jobber vi med bærekraftig bygdeutvikling for å skape en fremtid også på landsbygda. Vi satser på økt matproduksjon og samarbeider med kooperativer for å sikre at matprodusentene får en rettferdig og god pris for sine produkter. Vi er med på å skape utvikling gjennom både kommuneplanlegging og lokal organisering.

Sentralt i arbeidet med jordbruk og bygdeutvikling står klimatilpasning.

Fattige småbønder er blant dem som er hardest rammet av klimaendringene. De har bidratt minst til endringene, men er ekstra sårbare for ekstremværet. Vi ser at regntidene blir mer og mer ustabile og at det blir mer tørke og flom. I våre prosjekter jobber vi med klimasmarte og klimatilpassede landbruksmetoder. Sammen med bøndene selv utvikler vi dyrkningsmetoder som gjør avlingene mer robuste mot «det nye været». Lokalbefolkningen er selv med på å skaffe seg oversikt over hvordan klimaendringene preger deres samfunn og hvordan de skal tilpasse seg endringene. Sammen med partnere jobber vi også med flomsikring, bevaring av jordsmonn og treplanting.

Gode såfrø er en vesentlig del av klimatilpasning og bærekraftig matproduksjon. Utviklingsfondet jobber målrettet for å sikre bønders rettigheter til såfrø. I tillegg til rettighetsarbeidet, fortsetter vi arbeidet med å opprette lokale frøbanker i alle landene vi jobber. Frøbankene gjør at de lokale bøndene kan være sikre på å ha såfrø til neste sesong. Samtidig er frøbankene med på å bevare lokalt biologisk mangfold. Mange lokale planter har egenskaper som gjør dem spesielt motstandsdyktige mot tørke og flom. I en tid hvor 75 % av det biologiske mangfoldet i landbruket har gått tapt de siste 100 årene er frøbanker et viktig klima- og matsikkerhetstiltak.

Utviklingsfondet har som en av få norske organisasjoner integrert arbeidet med diaspora i bistands- og utviklingsinnsatsen vår. På verdensbasis utgjør pengene som diasporaen overfører

tilbake til hjemlandene sine mer enn de globale bistandsbudsjettene. Emigranter og flyktninger spiller en vesentlig rolle i utvikling og gjenoppbygging av hjemlandene sine. Dette er en ressurs vi mener det er viktig å dra nytte av i utviklingsarbeidet. I 2014 samarbeidet Utviklingsfondet med somaliere og srilankere i Norge som ønsker å gjennomføre utviklingsprosjekter i sine hjemland. I samarbeid med diasporaorganisasjoner har vi blant annet vært med på å bygge skoler på landsbygda i Somalia og lagd prosjekter for krigsenker på Sri Lanka. Utviklingsfondet jobber politisk for å påvirke Norad og Utenriksdepartementet til å samarbeide mer med diasporagrupper i Norge. Vi tror det vil gjøre norsk bistands- og utviklingspolitikk enda bedre.

For å skape utvikling er det helt nødvendig å satse på bærekraftig landbruk og bygdeutvikling. Det må skapes arbeidsplasser på landsbygda slik at ungdommen ser en fremtid også utenfor byene. Matproduksjonen er i økende grad truet på grunn av klimaendringene og en målrettet satsning på bærekraftig landbruk er en forutsetning for å bekjempe sult og fattigdom. Utviklingsfondet vil takke alle som har jobbet sammen med oss i 2014 slik at omkring en halv million mennesker i Afrika, Asia og Mellom-Amerika har fått økt matsikkerhet og bedre levekår.

Kari Helene Partapuoli

Kari Helene Partapuoli
Daglig leder

Klimatilpassede landsbyer

Siden 2012 har Utviklingsfondet hatt som mål å gjøre fattige i utviklingsland bedre rustet til å møte klimaendringene.

Gjennom pilotprosjekter i Guatemala, Honduras, Nicaragua, Nepal, Malawi og Etiopia har Utviklingsfondet utviklet en metode som er enkel å forstå, lett å oppskalere, og som på sikt kan brukes uten vår støtte.

Metoden er kjent internasjonalt som Climate Adapted Village (CAV). Den har fått gjennomslag blant myndigheter og andre utviklingsaktører, spesielt i Mellom Amerika.

CAV skiller seg fra andre metoder for klimatilpassing ved at den fokuserer på å bygge kapasitet og kompetanse i lokale landsbyer slik at disse på sikt kan forvalte ressurser og gjennomføre tiltak for klimatilpassing på en systematisk og effektivt måte. Landsbyen får et sterkt eierskap til tiltaket og metoden er overførbar til andre områder. I dag er det mange land som har sagt at de vil og må gjøre noe med

IKKE ALT GÅR BRA: Det er ikke alltid bistandsprosjekter blir like vellykket som man har tenkt. Vi i Utviklingsfondet synes det er viktig å vise fram også noen av prosjektene som ikke blir vellykket.

klimatilpassing. De nøler imidlertid med å bruke penger på fattige mennesker på landsbygda. Mer klimatilpassing må skje der hvor menneskene er mest sårbare – på landsbygda hvor fattige mennesker bor.

På de følgende fire sidene i årets «suksess og lærepeng» kan du lese om hva vi har lært fra Honduras og Etiopia. Nøkkelen til suksessen i Honduras er institusjonsbygging. I Etiopia ser vi at CAV kommer til kort på tredje trinn: Å opprettholde.

Gruppene er for svake til å ta fullt ansvar for forvaltning av penger uavhengig av støtte fra prosjektet. Her må det jobbes videre med dette før vi når målet om en klimatilpasset landsby.

Skrevet av:
Waranoot Tungitti
Leder for utenlandsavdelingen

CAV på en, to, tre

Utviklingsfondet hjelper fattige med å forberede seg på klimaendringene som kommer. CAV-metoden (Climate Adapted Villages) er basert på deltagelse og innebærer tre trin: å vite- å handle- å opprettholde.

Kunnskap og analyse

Kvinner og menn på landsbygda bruker sine egne erfaringer for å analysere hvordan klimaendringer truer deres levekår. Ekspert bidrar med å knytte erfaringene opp mot kunnskap om klimaendring. Etter analysen diskuterer de lokale hvordan de kan redusere de negative konsekvensene. Resultatet blir dokumentert for bruk i neste trinn.

Planlegge og gjennomføre

Landsbyboerne beslutter hva de i fellesskap skal gjøre for å redusere sårbarhet for klimaendring. Utviklingsfondet bidrar med begrensede midler under forutsetning av at lokalsamfunnet tar ansvar for planlegging, gjennomføring og forvaltning av midlene. Prosjektet bidrar med råd om hvordan pengene skal forvaltes på en forsvarlig måte. Lokalt eierskap er nøkkelen – kollektive handlinger og kollektivt ansvar må ha en sentral rolle.

Opprettholde og videreføre

Utviklingsfondet støtter lokalsamfunn i oppstartsfasen av klimatilpassing

på landsbygda, men har som mål at myndighetene i landet selv tar ansvar og støtter tiltakene videre. Dette er lettere når befolkningen har en godt dokumentert sårbarhetsanalyse og en prioritert plan.

Da viser de at de kan gjennomføre prosjekter i fellesskap og bruke tilgjengelige ressurser fornuftig og forsvarlig. Forutsetningene er imidlertid ganske krevende. Landsbyer som deltar må ha institusjoner som er sterke nok til å forvalte ressurser og opprettholde kontinuiteten i tiltak for å redusere sårbarhet.

TILPASSET DET LOKALE KLIMAET:

Edwin Lopez (18) er allerede en erfaren bonde. Kooperativet ESMUCOL, som spiller en viktig rolle i CAV i honduras, har etablert egne grupper hvor ungdom som Edwin får opplæring i alt fra likestilling til dyrkingsmetoder. Edwin har fått hjelp til å teste ut ulike sorter kaffe for å finne ut hvilke som takler det lokale klimaet best.

Foto: Harald Herland

Klimatilpasni

**(Santa Cruz, Honduras)
Grønne renter, et
fremtidsfond og
godt samarbeid.
Arbeidet med
klimatilpassede
landsbyer har vært
en kjempesuksess.**

I 2012 begynte vår lokale partner Fundación para la Investigación Participativa (FIPAH) i Honduras med «Climate Adapted Villages» (CAV). Prosjektet er gjennomført i Santa Cruz i Honduras, med veiledning og økonomisk støtte fra Utviklingsfondet.

Det ble fra starten av lagt vekt på at hele prosessen skulle ha et sterkt lokalt eierskap. Deltakere kom fra fire forskjellige landsbyer i Santa Cruz. Med hjelp av god informasjon og kart over området bidro befolkningen til

å analysere sårbarhetene og utforme en plan for klimatilpasning. Det ble også opprettet en styringskomité for å gjennomføre planlagte tiltak.

Mikrokreditt med grønne renter

I tråd med sin egen tilpasningsplan bestemte befolkningen i Santa Cruz at deler av midlene som sto til rådighet skulle brukes til oppgradering av en forfallen bro, samt til oppbygging av en frøbänk. Faren for mer flom i framtiden gjør at det er viktig at broen er i god stand. Frøbanken vil hjelpe med reservefrø når avlingene svikter, for eksempel på grunn av flom eller tørke.

Resten av pengene i prosjektet er satt inn i et mikrokreditsystem hvor halvparten av låntakerne er kvinner. De som får mikrokreditt tilbakebetaler lånet med renter, men ikke bare det. Det er også et krav om «grønne renter». Det vil si at de som får lån må gjennomføre klimatilpasningstiltak på egen eiendom. Dette kan for eksempel være tiltak for jordvern eller planting av trær.

Brorparten av investeringene i Santa Cruz krever dugnadsarbeid. Det ligger mye frivillig innsats i dette, men det gjøres med glede ettersom fordelene kommer alle til gode.

Knyttet bånd

Klimatilpasningsplanen i Santa Cruz har knyttet bånd mellom folk i høyereliggende og lavereliggende områder. -Vi kjente ikke hverandres områder og forsto ikke viktigheten av samarbeid, sier lederen for styringskomiteen for klimatilpasningsplanen i Santa Cruz.

-Avskoging var et problem i området men siden den fant sted høyere opp, trodde vi at det ikke var vårt ansvar. Nå skjønner vi at dette angår oss, og det viktigste er at vi forstår at vi har et felles ansvar for å beskytte viktig ressurser som vann, skog og jord i hele Santa Cruz.

Passer på pengene

Det er ikke nok å lage sårbarhetsanalyser og tilpasningsplaner. For at en landsby

ng på dugnad

BRO FOR FRAMTIDEN: Høye fjell, dype daler og strie elver deler landsbyene i Otorodalen. Det siste året har det regnet masse og flere broer er blitt knust av flomvannet. Eric Moises Hernandez Turcios, 6 år, tester en ny hengebro som er satt opp på dugnad med hjelp fra litt CAV-midler. Uten den hadde ikke barna kommet seg på skolen, og folk hadde ikke fått grønnsakene sine til markedet. Foto: Harald Herland

skal bli godt tilpasset til klimaet er man avhengig av at befolkningen har kapasitet til å bruke midlene som er gitt fra

BØNNETID: Ignacia Vazques er medlem av styringskomiteen for klimatilpasningsplanene Santa Cruz. Hun samler inn såkorn til frøbanken fra hele prosjektområdet, og lærer andre bønder om mangfold i åkeren og klimasmarte dyrkingsmetoder. Foto: Harald Herland

Utviklingsfondet eller andre givere på en fornuftig måte. Dette forutsetter god lokal organisering. I Santa Cruz finnes det en sterk samvirkeorganisasjon som tar ansvar for forvaltning av midlene.

Lokale myndigheter er med

For å øke bærekraften i CAV, ble lokale myndigheter invitert med. Dette gir myndighetene økt eierskap til prosjektene. Resultatet har vært at ordføreren, sammen med styringskomiteen i Santa Cruz, også har funnet andre finansieringskilder som bidrar til å dekke flere andre tiltak som ble identifisert gjennom CAV prosessen.

Framtidsfond

Et resultat av det økte finansierings-grunnlaget er opprettelsen av et fond: Fondo de Financiamiento para Servicios Ambientales (FONSAM). FONSAM brukes til å skaffe ekstrafinansiering til klimatilpasningsplanen i Santa Cruz. I samarbeid med lokale myndigheter har vår partner FIPAH og befolkningen i Santa Cruz laget et forslag til en

skattereform for Otoro, kommunen hvor Santa Cruz er lokalisert. En prosent av vannavgiften som befolkningen i Santa Cruz allerede betaler skal gå til FONSAM. Midlene skal deretter brukes til direkte finansiering av tiltak identifisert i Santa Cruz' klimatilpasningsplan.

Det er gledelig å se at opprettelsen av klimatilpassede landsbyer i Honduras har vært så vellykket. Nøkkelen til suksess har vært at lokalbefolkningen og myndighetene har tatt eierskap til tiltaket og funnet en bærekraftig måte å finansiere og gjennomføre klimatilpasning på. Dette vil vi forsøke å ta med oss inn i liknende prosjekter andre steder.

Skrevet av:
Rosalba Ortiz,
Programkoordinator - Mellom-Amerika, agrobiodiversitet og klima

Manglet komp

Prosjektet feilet tross

TUNGT ARBEID: Etter en inkluderende prosess gikk landsbyboerne sammen om å bygge steinterrasser for å holde på vannet og bevare jordsmonnet. Spare og lånegruppene de også opprettet gikk det ikke like bra med.

(Afar, Etiopia)

Innbyggerne hadde gode planer for hvordan landsbyen kunne tilpasse seg klimaendringene. Da prosjektene hadde kommet i gang viste det seg at de ikke klarte å drive dem på egenhånd.

En viktig del av Utviklingsfondets arbeid i Etiopia er å bidra til at fattige mennesker på landsbygda er mindre sårbare mot klimaendringer. Siden 2012 har Utviklingsfondet, i samarbeid med lokale etiopiske organisasjoner, prøvd ut konseptet med klimatilpassede landsbyer (Climate Adapted Village, CAV) flere steder i landet. Et av stedene ligger i Afar, en region nord-øst i landet, med grenser til Djibouti og Eritrea.

I Afar kommer det ikke mer enn cirka 200 – 400 mm regn i året. De fleste menneskene i Afar er nomader som i all hovedsak lever av sine husdyr og flytter rundt med dyrene sine til steder der de kan finne vann og beiteområder.

En av organisasjonene Utviklingsfondet jobber med i Afar er «Action for Integrated Sustainable Development Association» (AISDA). I 2014 gjennomførte AISDA og Utviklingsfondet

et prøveprosjekt på klimatilpasset landsby i området der AISDA jobber. CAV-metoden har tre trinn: kunnskap og analyse, planlegge og gjennomføre samt opprettholde og videreføre.

Samle kunnskap

I første trinn deltok både kvinner og menn i diskusjonene og de kunne fortelle om store endringer siden de var barn (en metode som brukes for å fastslå forskjeller); nå er det mindre gress for dyra, det er mindre vann i elvene og det er færre trær enn før. Etter dette finner landsbyens beboere ut hva som kan gjøres for å tilpasse seg til disse endringene. I følge AISDA gikk diskusjonene høyt, med mange kreative og omfattende forslag.

Enige om tiltak

Landsbyens innbyggere ble enige om at de skulle bygge steinterrasser for å bevare

etanse lokalt

gode planer

jordsmonnet slik at gress kan vokse og dyra vil ha noe å beite på. Et relativt stort område i en ulendt ås-side ble valgt ut. Utviklingsfondet bidro, gjennom AISDA, med cirka 50 000 kroner til dette tiltaket. Omtrent halvparten av de 50 000 kronene gikk med til byggingen av steinterrassene, noe som ble utført med mye egeninnsats. De resterende midlene bestemte landsbyen seg for å gi til 25 kvinner som felle-skapital for å starte en spare- og lånegruppe. Gruppen fikk opplæring i hvordan man driver en slik virksomhet, og klarte å skaffe seg noen inntekter ved å kjøpe varer (sukker, salt, klær etc.) i nærmeste større by og selge disse varene i lokale landsbyer.

Problem med å opprettholde

Klimatilpassede landsbyer (CAV) er basert på at eierskap til tiltak skal være godt forankret lokalt. En CAV landsby skal vise at den klarer å planlegge og gjennomføre tiltak og forvalte

sine midler på en god måte. Den skal helst komme opp med en plan for hvordan tilpasningstiltak kan drives videre uten støtte fra Utviklingsfondet. I Afar er det – i motsetning til lignende prosjekter i Mellom-Amerika – ingen kobling mellom spare-og-låneaktiviteten og klimatilpasning. Gruppen klarte heller ikke å forvalte sine midler på egenhånd. Landsbyen stoler ikke på egne institusjoner og ba AISDA om å passe pengene på vegne av landsbyen. Spare- og lånegruppen er motivert, men ingen i gruppen kan lese eller skrive. De kan derfor ikke føre regnskap eller dokumentere sine aktiviteter uten hjelp utenfra.

Hva nå?

Hva vi i ettertid ser på bakgrunn av erfaringen fra Afar er at de tre elementene i CAV, kunnskap og analyse, planlegge og gjennomføre, opprettholde og videreføre bare kan gjennomføres der hvor det allerede er etablert tilstrek-

kelig sterke lokale organisasjoner. Uten slike organisasjoner blir ikke selve CAV prosessen bærekraftig.

Spare- og lånegruppen i Afar må få opplæring i leseferdigheter om de skal ha kapasitet til å drive virksomheten videre. Koblingen mellom mikrokredittvirksomheten og klimatilpasning må også være klarere i fremtiden. Lærdommene tar vi med oss.

Skrevet av:
Knut Andersen,
Landdirektør i
Etiopia

Det nytter

GJORDE INNTRYKK: Det at norske ungdom jobber i solidaritet med ungdom i Malawi og Etiopia gjorde sterkt inntrykk. Her er noen av dem som får nytte godt av prosjektene som finansieres av Operasjon Dagsverk.

Du får ikke gjort noen ting om du sitter på ræva. Det var ett av budskapene under Operasjon Dagsverk i 2014. Pengene som ble jobbet inn av elever over hele landet gikk til Utviklingsfondet og våre prosjekter i Malawi og Etiopia.

Operasjon Dagsverk er norske skoleelevers solidaritetsaksjon. Det er faktisk verdens største solidaritetsaksjon arrangert av, med og for ungdom. Grunntanken er at ungdom i Norge gir én dag av sin utdanning for å bidra til å gi utdanning til ungdommer som lever i land hvor de ellers ikke får denne muligheten. Prosjektene skal alltid rette seg mot ungdom som bor i lav- eller mellominntektsland. Operasjon Dagsverk ønsker å vise av ungdom er ungdom, uansett hvor i verden man bor. Det handler om solidaritet og en felles kamp – og ikke veldedighet.

Teatertur til Malawi

Operasjon Dagsverk fylte 50 år i 2014, noe som gjorde det ekstra stas for oss i Utviklingsfondet å få være med. Pengene gikk til ungdom, og spesielt jenter, i Malawi og Etiopia. Minst 34 000 ungdommer i to av verdens fattigste land får, takket være norske elevers innsats, muligheter de ellers ikke ville hatt. Det at det er ungdommer som jobber i solidaritet gjør stort inntrykk på ungdommene i Etiopia og Malawi, noe jeg selv fikk oppleve da vi reiste til Malawi i mai for å møte ungdommer fra prosjektet og

lage kampanjemateriell som skulle brukes i norske skoler.

Med på turen var Martin Gukild, leder av Operasjon Dagsverk 2014, Trond Tveit fra ODs sekretariat og Cathrine Frost, teaterinstruktør fra Det Andre Teatret. I tillegg til å ta bilder og lage kampanjefilm ville vi bli kjent med noen av ungdommene som skulle få glede av prosjektene det ble jobba inn penger til.

Cathrine var med for å hjelpe til med å holde workshops med ungdommene. På workshopen brukte vi en teaterform som kalles Forumteater (eller De undertrykte teater). Et av målene er å vise ulike veier ut av undertrykkelse. Filosofien er at deltakere og publikum skal lære praksiser som kan brukes i dagliglivet, og å skape selvtilitt i møte med andre, lignende situasjoner i virkeligheten. Dette ble en stor suksess, og ungdommene ga svært gode tilbakemeldinger. Det ble både mye moro og mye alvor underveis. Organisasjonen Network for

ikke å sitte på ræva

OPERASJON DAGSVERK

Årlig solidaritetsaksjon som når ut til rundt 180 000 elever og lærere rundt omkring i Norge.

Norske elever gir en dag av sin utdanning. Istedet for vanlig undervisning jobber de denne dagen og tjener penger for å hjelpe andre som ikke er like heldige.

I 2014 gikk inntektene fra Operasjon Dagsverk til Utviklingsfondets arbeid for ungdom i Etiopia og Malawi.

Det ble jobbet inn 25 millioner kroner. Pengene vil gi minst 34 000 ungdommer i to av verdens fattigste land muligheter de ellers ikke ville hatt.

Youth Development, som er blant våre samarbeidspartnere i Malawi, ønsket i etterkant å fortsette med denne måten å bevisstgjøre ungdommene i sitt arbeid.

Nei til likegyldighet

Tilbake i Norge jobbet hovedkomiteen i Operasjon Dagsverk for fullt med å planlegge høstens informasjonskampanje. Den handlet om å få norske ungdommer til å si nei til likegyldighet.

Jeg gidder ikke bidra til økt fattigdom, var et annet kampanjeslagord. Årets kampanje handlet om de store temaene; klima, u-landsgjeld, kapitalflukt, likestilling og fordeling av ressurser. Ingen enkel oppgave å formidle, med andre ord. Men skal man endre verden må man først forstå hvordan den henger sammen, og det gjorde Operasjon Dagsverks mange frivillige en flott innsats i å informere om. Det å reise rundt til skoler i hele landet og møte kjempeengasjerte ungdommer er

en skikkelig takknemlig oppgave. Man får møte masse ungdommer som med ukuelig optimisme kjemper for en bedre verden. Det gir rett og slett håp for framtiden.

OD når hvert år ut til omtrent 180 000 elever og lærere rundt om i Norge. For oss som samarbeidsorganisasjon er det under internasjonal uke det meste skjer. Da kan alle skolene som deltar på OD bestille foredrag om prosjektet, og vi reiser rundt på besøk til skoler rundt omkring.

Selv engasjerte Utviklingsfondet nesten hele staben som foredragsholdere. Waranoot, lederen for vår utenlandsavdeling, bodde på sofaen til gamle kjente i Bodø i ei hel uke og reiste rundt omkring i Nordland for å fortelle om prosjektet. Nesten 30 frivillige foredragsholdere gjorde en kjempeinnsats og reiste også rundt til en rekke skoler. Vi er kjempefornøyde med gjennomføringen og har fått gode tilbakemeldinger på foredraget. Til sammen fikk vi holdt årets

prosjektforedrag 300 ganger i alle landets fylker.

OD-dagen falt i år på 30. oktober, og da var det elevene som stod for jobben. Tusenvis av ungdommer landet rundt tok forskjellige småjobber, solgte boller og annet snacks på gata, og gav et dagsverk i solidaritet med andre ungdommer som ikke har de samme mulighetene som oss.

Norske elever jobbet inn i overkant av 25 millioner kroner under årets Operasjon Dagsverk. Det setter minst 34 000 ungdommer i Etiopia og Malawi svært stor pris på!

Skrevet av:
Siri O. Kvalø,
Informasjonsrådgiver
og koordinator for
Operasjon Dagsverk.

Hvor mange bønder trenger vi?

Hva skal til for å gi dagens fattige småbønder større valgfrihet? Vi ba et knippe kompetente fagfolk og aktivister belyse dette viktige spørsmålet i diskusjonsnotatet "Hvor mange bønder trenger vi?"

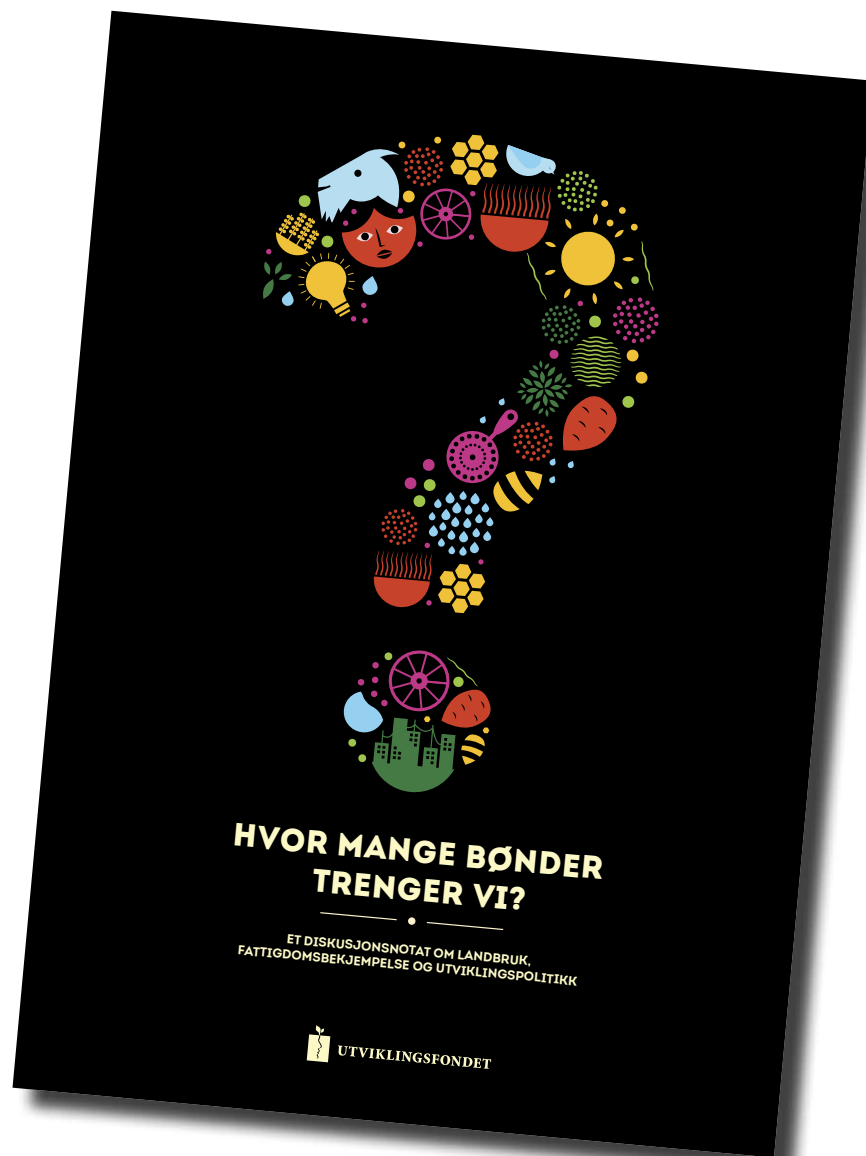
Christian Anton Smedshaug, leder av AgriAnalyse, skrev om jordbruk, eierskap og lønnsomhet, og viser i sitt essay sammenhengen mellom god jordfordeling og eierskapsstruktur og et lands demokratiske og økonomiske utvikling.

Nils Vagstad, forskningsdirektør ved Bioforsk, og **Ruth Haug**, professor ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, skrev om bærekraftig produksjon av nok mat, og argumenterte blant annet for at bærekraft har liten relevans om ikke økt produksjon ligger som grunnleggende premiss.

Stein Bie, økobonde, tidligere leder av Noragric, og tidligere forskningsdirektør i FAO og det internasjonale instituttet for landbruksforskning, skrev om den ufrivillige bonden: Når mange utviklingsland har store deler av befolkningen sin i primærnæringer i dag, er det bare et tegn på at det ikke er andre arbeidsplasser å finne der.

La Via Campesina, en internasjonal bevegelse av 200 millioner småbønder, produsenter, jordløse, landarbeidere og urfolk, skrev om småbøndenes harde kamp og fremmet økt støtte til bærekraftig landbruk.

Aina Bartmann, daglig leder i Bondens marked og rådgiver i Norsk landbrukssamvirke, skrev om framtidens matproduksjon. Hun mener vi alle må tenke og føle mer som bønder, og at prinsippet om matsuverenitet må ligge fast på alle nivåer.

Mer makt og mer mat

Utvikling på den fattige landsbygda handler ikke bare om produksjonstekniske løsninger, det handler i aller høyeste grad om makt og maktfordeling. For at bønder skal få oppfylt sine rettigheter og ha innflytelse, både i sine egne liv og i samfunnet forøvrig, må de ha tilgang på kunnskap de har mulighet til å benytte seg av, det være seg av produksjonsteknisk art, eller om rettigheter og muligheter for organisering. For Utviklingsfondet er det viktig at det jobbes med utvikling og fattigdomsbekjempelse fra flere vinkler:

både med politikk, kunnskap, teknologi og miljø, men alltid med den fattige bonden i sentrum.

Hvor mange bønder trenger vi, sa du? Flere noen steder og færre andre steder, var det tallet vi kom fram til i 2014. Viktigst er at de er mange nok til å produsere mat for verdens befolkning på en bærekraftig måte – og at de ikke er fattige. Debatten – og kampen – fortsetter.

Hele rapporten kan lastes ned fra våre nettsider www.utviklingsfondet.no

Har gjort en forskjell

STERKE KVINNER: Gjennom 30 års arbeid på Sri Lanka har vi blant annet bidratt til at mange kvinner har fått egne inntekter og blitt viktige talspersoner i sine lokalsamfunn.

Utviklingsfondet har avsluttet sitt program på Sri Lanka. Hva står igjen etter over 30 års arbeid? Hva har vi lært?

Et av de aller viktigste resultatene av mer enn 30 års samarbeid er bidraget til styrking av det organiserte sivilsamfunnet på Sri Lanka. Organisering og bevisstgjøring var kjernen i arbeidet for å øke fattige og utstøtte gruppers innflytelse og styring over eget liv og samfunnet rundt dem. Dette var både nyskapende og utfordrende, ikke minst i en kontekst preget av borgerkrig og stadig mindre rom for det sivile samfunn og kritiske røster.

Styrket sivilsamfunn

Sosial mobilisering bidro til å utvikle en ny type sivilsamfunn som vi fortsatt ser på Sri Lanka, både på grasrot og landsbynivå, regionalt og nasjonalt. På denne måten har fattige og marginaliserte grupper blir mer synlige, de har fått en stemme. Ikke minst for tamilske arbeidere på teplantasjene har Utviklingsfondets program gjort en stor forskjell. Sammen med vår lokale partner, Future in Our Hands, har vi bidratt til å gi dem mer synlighet i samfunnet, og styrket deres sivile rettigheter.

Miljøpolitikk

Regionale myndigheter har integrert flere av metodene våre partnere har fremmet i sine utviklingsplaner. Langsiktig påvirkningsarbeid har også ført til at sivilsamfunnet har fått gjennomslag for en mer miljøvennlig politikk. Gjennom Green Movement of Sri Lanka har vi bidratt til å hindre privatisering av vann og ødeleggelse av verdifulle våtmarks- og klekkeområder.

Kvinnefelleskap

Vi har bidratt til positive og varige endringer i folks liv, spesielt for kvinner, som gjennom spare- og lånegrupper har fått egne inntektskilder. De leder nå organisasjoner og er viktige talskvinner i sine lokalsamfunn. Det er mindre vold og alkoholmisbruk og bedre økonomi gjør det mulig å gi barna utdanning. Følelsen av samhold og fellesskap med andre kvinner er noe av det de verdsetter aller mest.

Varige endringer

Den viktigste lærdommen fra Sri Lanka er at langsiktig arbeid og godt partnerskap basert på gjensidig forståelse og respekt gir varige resultater og endringer. Tro på at det nytter selv om situasjonen virker håpløs, samt mot til å prøve og feile har vært avgjørende for nyskaping.

I løpet av våre 30 år på Sri Lanka har vi sett hvor ødeleggende både mennesker og natur kan være. Men hverken tsunami eller bor-

MOBILISERING: Ved å organisere seg har fattige og marginaliserte grupper på Sri Lanka blitt mer synlige og fått gjennomslag både lokalt og nasjonalt.

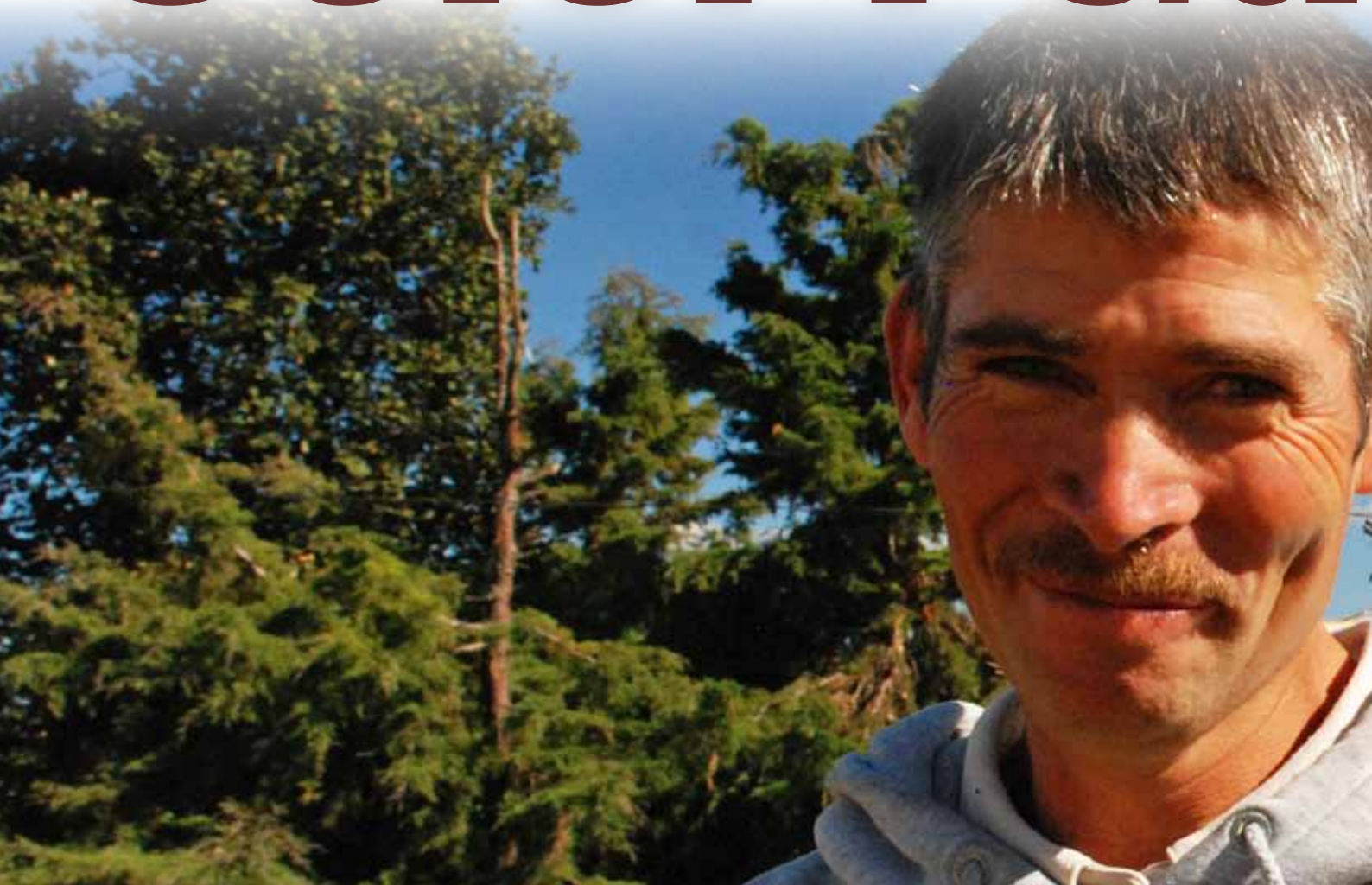
gerkrig svekket troen på at det som brytes ned kan bygges opp igjen. I dag blåser det for første gang på lenge en vind av optimisme og håp på Sri Lanka. Partnerne våre og folket har betydd mye i oppbyggingen av vår egen organisasjon og identitet. Vissheten om at arbeidet har bidratt til at de mest sårbare gruppene har større muligheter til å påvirke retningen landet skal ta enn hvis vi aldri hadde snublet over noen ildsjeler på denne vakre øye for mer enn tre tiår siden, tar vi med oss.

Skrevet av: **Elin Cecilie Ranum**, nestleder for utenlandsavdelingen.

BØNDERS RETTIGHETER

Seier i Gu

Fredag 5. september 2014 var en historisk dag for bønder og sivilsamfunnsaktører i Guatemala. En bred allianse fra det sivile samfunn og academia fikk annullert den omstridte "Monsanto-loven".

Den såkalte «Monsantoloven», som ble undertegnet av kongressen 26. juni i 2014 skulle tre i kraft 26. september. Kallenavnet har den fått fordi den ga produsentene av frø, som ofte er internasjonale såfrøelskap som Monsanto, omfattende eierrettigheter over nye plantesorter. Den gjorde det også straffbart å bruke, bytte og selge beskyttede såfrø fra egen avling uten tillatelse fra såfrøelskapet. Brudd på denne loven kunne bli straffet med ett til fire års fengsel, og en bot på mellom 800 og 8,000 norske kroner.

En frihandelsavtale inngått mellom USA, Guatemala og seks andre land i Mellom-Amerika forplikter alle landene til å bli med i den internasjonale unionen for beskyttelse av nye plantesorter (UPOV). Den omstridte Monsanto-loven ble utarbeidet med støtte fra UPOV-sekretariatet, uten konsultasjon.

Siden UPOV-konvensjonen ble undertegnet i 1961 har den blitt revidert flere ganger (1972, 1978 og i 1991). Etter hver revisjon har planteforedlernes rettigheter blitt styrket, og bønders

rettigheter til såfrø blitt svekket. UPOV 91 åpner for plantesortbeskyttelse omtrent på linje med patenter. Nasjonale lover om plantesortbeskyttelse som bygger på UPOV 91 begrenser bønders rettigheter til å bytte og selge beskyttede plantesorter fra egen avling.

UPOV er dominert av industriland og såfrøindustrien, og bønders deltakelse i UPOV er fraværende. Derfor jobber Utviklingsfondet politisk i de landene vi har prosjekter for å styrke sivilsamfunns deltakelse og innflytelse i de nasjonale prosessene. Det vi har vært vitne til i Guatemala viser at dette arbeidet er viktig og gir resultater.

Frø er livsgrunnlaget

En stor andel av Guatemalas befolkning livnærer seg av landbruk. Fattige bønder er avhengig av lokale såfrø som er tilpasset de klimatiske forholdene. Særlig for landets

Guatemala

Bønders rettigheter til såfrø sikret

SLAPP MED SKREKKEN: Tre uker før loven skulle tre i kraft, ble loven som ville sikret selskaper omfattende eierrettigheter til frø annullert. Det er godt nytt for landets bønder.

urfolk, som utgjør over halvparten av innbyggerne, er såfrø og lokale maissorter grunnlaget for deres tradisjoner og matkultur. Derfor ble den nye loven sett på som et overgrep mot urfolks rettigheter. Ved å frata tusenvis av familier kontrollen over egne genetiske ressurser og gjøre dem avhengige av såfrøelskapene, ble loven en trussel mot landets matsikkerhet.

Småbønder produserer det meste av basismatvarene i Guatemala, og en svekkelse av deres rettigheter kunne ført til redusert produksjon og økt fattigdom. En annen bekymring var at loven åpnet for bruk av genmodifiserte organismer som truer det biologiske mangfoldet, spesielt for mais som har sin opprinnelse i Mexico og Guatemala.

Bønner og mais er grunnlaget for matsikkerhet i Guatemala. Utviklingsfondet jobber for å styrke lokale frøsystemer

gjennom såfrøbanker og deltakende planteforedling. Dette er veien å gå i Guatemala hvor 80 % av såfrøforsyningen kommer fra bøndene selv.

Demokratiseier

Loven som ble vedtatt av kongressen i juni utløste store protester fra sivilsamfunnet, hvor særlig bondeorganisasjoner, urfolksbevegelser og fagfolk jobbet tett sammen. Denne brede alliansen var viktig for gjennomslaget og gjorde det mulig å arbeide opp mot både domstolene og politikerne. Sivilsamfunnet klarte til slutt å overbevise urfolkrepresentanter og andre medlemmer av opposisjonen i kongressen om å støtte deres krav om å oppheve loven.

Mobilisering av folk på grasrota og aktører som representerer disse er viktig for demokratiutvikling i Guatemala. Aktiv deltakelse øker deres innflytelse og gjennomslagskraft. Å bidra til å bygge

opp sivilsamfunnet i land i Sør, slik at de er i stand til å fremme bønders interesser, er en viktig del av Utviklingsfondets arbeid. Omgjøringen av «Monsantoloven» i Guatemala er et eksempel på hva sivilsamfunnet kan utrette dersom de er sterke nok.

Utviklingsfondet vil fortsette å støtte sosial mobilisering og politisk engasjement – det vil gjøre småskala bønder i stand til selv å kunne kjempe for en bedre hverdag.

Skrevet av:
Teshome Hunduma,
Politisk rådgiver,
agrobiodiversitet.

Etiopia: For f

Hvis man skal lykkes med skogbevaring for å redusere utslipp, kan man ikke overse folks behov for mat og bedre levekår. Deltakende skogforvaltning handler om å se menneskene blant trærne.

Etiopias skoger står så høyt på jorda at skyene kryper nedover trestammene, og når det tordner samler de grønne åsene lyden mellom seg, som en heksegryte full av kinaputter. Skogen utgjør livsgrunnlaget for tusenvis av mennesker. Viltvoksende kaffe, villhonning og ulike krydderplanter gir små, men viktige, inntekter for fattige familier. Når skogsområder forsvinner og dør i rasende fart, er det et stort problem.

Prosjektet om deltakende skogforvaltning i Etiopia handler både om å sikre skogsfolks rettigheter og livsgrunnlag, og redusere avskoging. Menneskene som lever av skogen er aktive deltakere i både planleggingen og forvaltningen av prosjektet. Prosjektet sikrer skogsfolks bruks- og eiendomsrettigheter over skogen, og dermed kontroll over sitt eget livsgrunnlag

Kan ikke spise trær

Utvidelse av jordbruksareal er en viktig årsak til avskoging i Etiopia, men man kan ikke be mennesker velge mellom mat og skog. Derfor er aktiviteter som fokuserer på å øke inntekter for fattige mennesker i og rundt skogen helt avgjørende for å begrense avskogingen. Det gis blant annet opplæring i mer og bedre utnyttelse av skogsprodukter, som kontrollert uttak av tømmer, honning-, kaffe- og krydderproduksjon

Mulunesh Gedayo er medlem av et kooperativ knyttet til skogbevaringsprosjektet i Gesha som ligger Kaffa-disktriktet sør i Etiopia. Selv om hun er en av de få som faktisk har fullført

SIKRER SKOGFOLKS LIVSGRUNNLAG:
Kvinnene i kooperativet ønsker gjerne flere kvinner velkommen.

videregående, får hun ingen jobb. Hun må skaffe inntekter selv.

– Gjennom prosjektet og aktiviteten rundt kooperativet har jeg begynt å holde bier i hagen min for honningproduksjon, og jeg dyrker også krydder. Jeg har også en liten kafe hvor jeg selger te og kaffe, sier Mulunesh.

Mer makt til kvinnene

Mulunesh er en av 16 kvinner i kooperativet, som består av 60 medlemmer. De skulle gjerne vært flere. Kvinnene bruker skogen til å samle brensel og andre nyttevekster. Familiens matproduksjon er i stor grad også deres domene. Men det er tradisjonelt mennene som har makt over ressursene og som har direkte inntekter fra skogen. Hvis

kvinnene ikke er med der beslutninger tas, står de i fare for å miste både inntektsmuligheter som REDD+ kan gi i framtida, og tilgangen til skogen. I tillegg går man da glipp av deres unike kunnskap om skogbevaring. Kvinnene selv ønsker å være med og de vil respekteres.

– En av de største utfordringene for kvinner her er kulturelle barrierer som hindrer at vi får oppfylt våre rettigheter, sier Fekadech Mito. Hun er også medlem i kooperativet. Hun forteller at mange kvinner opplever press hjemmefra, og ikke får anledning til å delta i prosjektaktiviteter.

– Både kvinner med og ute utdanning blir undertrykt. Men det skjer ting nå. Vi ser at bevisstheten om kvinners rettigheter øker, sier hun.

olk og skog

Utviklingsfondet og Ethio-Wetlands, den lokale organisasjonene som implementerer prosjektet, jobber aktivt med lokalsamfunnene for å finne gode løsninger på å få opp kvinneandelen.

– Vi ser stor forskjell fra da prosjektet startet. Ved å jobbe tett med partneren for å finne alternative løsninger har vi fått økt kvinners deltakelse i hele prosessen. Bevisstgjøring av gruppene har ført til at de selv har endret sine interne regler slik at minst 1/3 av styremedlemmene må være kvinner. Tatt i betraktning at knapt noen kvinner deltok i styrer tidligere, er dette ganske imponerende. Det vil både skogen og skogsfolkene dra nytte av, sier Elin Cecilie Ranum, nestleder i Utenlandsavdeling og ansvarlig for REDD+ i Utviklingsfondet.

Skrevet av: **Siv Helén Strömland**,
informasjonsrådgiver.

REDD+ I ETIOPIA

REDD+ er en mekanisme for å redusere klimagassutslipp fra avskoging og skogforringelse i utviklingsland under FNs klimakonvensjon. I Etiopia blir REDD+ implementert som del av en bredere grønn økonomisk utviklingsstrategi, som har som mål å skape økonomisk vekst på en klimavennlig måte. Deltakende skogforvaltning er et viktig redskap for implementering av en REDD+ modell i Etiopia som kommer lokalbefolkningen til gode. Dette forutsetter gode fordelingsmekanismer innenfor REDD+ og utvikling av alternative inntektskilder for lokalbefolkningen i skogsområder som gjør det mulig å kombinere skogbevaring, bærekraftig bruk av skogen og økonomisk vekst. I tillegg er det helt avgjørende at skogsfolk og lokalsamfunn har eierskap og styring over de lokale prosessene, og at REDD+ anerkjenner deres rettigheter og bidrag i skogbevaring.

Avgjørende støtte i kampen mot fattigdom

NYE MULIGHETER: Takket være Utviklingsfondets givere har vi kunnet hjelpe mange i året som gikk. Wargu Yebo fra Tigray, nord i Etiopia, er en av dem som har nytt godt av denne innsatsen. Foto: Julie Lunde Lillesæter, Differ Media.

Støtte fra enkeltmennesker, grupper og bedrifter bidro til at 500 000 fattige mennesker ble nådd gjennom Utviklingsfondets arbeid i fjor.

Takket være økonomisk støtte fra både enkeltmennesker, grupper og bedrifter i Norge, ble det i 2014 gjennomført tiltak som bidro til at 500 000 fattige mennesker i Afrika, Asia og Mellom-Amerika fikk nye muligheter til å få en bedre framtid.

I 2014 var det en gledelig økning både i antall faste givere som gir et månedlig beløp gjennom avtalegiro, og de som ønsket å gi en engangsgave gjennom forskjellige kampanjer.

Nye innsamlingsmetoder

Lønnstrekk på arbeidsplassen, gaver til

spesielle anledninger som blir gitt til Utviklingsfondet og andre små og store aktiviteter har bidratt til resultatet i 2014.

Nye innsamlingsmetoder er også under stadig utvikling. I fjor ble det satset sterkere på verving av nye givere gjennom SMS-tjenester med muligheter til å gi bidrag over telefonregningen. Både engangsgaver og faste giverordninger ble benyttet med bra resultat gjennom flere kampanjer.

Bonde støtter bonde

Det andre året av en samarbeidsavtale med Norges Bondelag ga Utviklingsfondet både god økonomisk og faglig støtte. Spesielt gledelig er det at også Norges Bygdeungdomslag ble med i samarbeidet. «Bonde støtter bonde»-prosjektet blir satt stor pris på av lokalbefolkningen i prosjektområdet.

Viktige bidrag

Pengene som blir samlet inn bruker Utviklingsfondet først og fremst til en fastsatt egenandel for å utløse offentlige prosjekttilskudd innenfor en økonomisk samarbeidsavtale med Norad.

Utviklingsfondet takker både eksisterende og nye givere, private grupper og bedrifter som engasjerer seg. Deres økonomiske støtte er viktig og avgjørende for at årets innsamlingsresultat ble bra, og at planlagte prosjekter kunne bli finansiert.

Utviklingsfondet jobber videre med optimisme og håp om god oppslutning, stor aktivitet og gode resultater også i tiden som kommer.

Utviklingsfondet er medlem av Innsamlingskontrollen i Norge. Innsamlingskontrollen gir trygghet for at innsamlingsvirksomhet drives forsvarlig og at pengene går til det formålet som er oppgitt.

Skrevet av
Elisabeth Horn,
leder for markeds-
avdelingen

Spireåret 2014

SER MOT FREMTIDEN: Utviklingsfondets ungdomsorganisasjon, Spire, får stadig nye medlemmer og lykkes stadig bedre med sine informasjonskampanjer og sitt politiske arbeid. Bildet er tatt under et seminar arrangert av organisasjonen.

Spire er Utviklingsfondets ungdom. Vi jobber politisk og med informasjonsarbeid for å spre engasjement om bærekraftig utvikling i Norge og internasjonalt.

2014 har vært et svært aktivt år for Spire – både når det gjelder synlighet og når det gjelder vekst i organisasjonen. Spires medlemsmasse øker og vi får stadig flere følgere i sosiale medier, i tillegg har vi startet et nytt lokallag i Kristiansand. Dette er fantastisk fordi det gir oss muligheten til å nå ut til enda flere unge med ny og viktig kunnskap!

Godt samarbeid

Spire kan sies å ha nådd ungdomstida og vi blir stadig mer selvstendige fra Utviklingsfondet. Likefremt er samarbeidet mellom de to organisasjonene sterkere

enn noen gang. Vi er opptatt av å styrke hverandres arbeid og saker, og samarbeider gjerne der hvor det kan skape positive synergier. I året som gikk jobbet vi sammen om flere prosjekter. 16. oktober, på verdens matdag, arrangerte vi sammen med FIAN, MatBeat – en fest for retten til mat. Vi benyttet anledningen til å snakke om hva som truer retten til mat og hva vi kan gjøre. Dette er andre året på rad at vi samarbeider om MatBeat og Spire håper at denne markeringen kan bli en fast tradisjon.

Med på Operasjon Dagsverk

Utviklingsfondet fikk som kjent Operasjon Dagsverk i 2014, noe vi i Spire ble veldig glad for. Spire bidro med frivillige som reiste land og strand rundt for å holde foredrag om prosjektet. Vi synes det var stas å få bidra og ekstra stas at vi fikk muligheten til å fremme Spire som et reelt handlingsalternativ for alle ungdommene vi møtte. Spire er selv et barn av Operasjon Dagsverk, og vi vil gjerne videreformidle verdien i frivillighet til ungdom og invitere dem med! Spire er en unik arena for alle unge som er opptatt av solidaritet og bærekraft, og hos oss står døra alltid åpen for de som vil være med å bidra.

OD utløste flere positive prosesser i Spire. Vi fikk opp mot 200 nye abonnenter på vårt

nyhetsbrev og planlegger nå et spennende, nytt prosjekt i Malawi denne sommeren. Her skal vi gjennomføre en workshop sammen med ungdommer fra Malawi og Etiopia. Tema er ung deltagelse og klimaendringer, og vi håper dette arbeidet vil føre til at det opprettes minst en ny ungdomsgruppe i Etiopia! Spires arbeid for å opprette et Framtidsombud i Norge fortsetter også og nye viktige politiske allianser gjør at vi stadig kommer nærmere målet.

Soyalandet

I 2014 og 2015 har vi jobbet for å sette fokus på bruken av soya i norsk mat. Spire fremmer et landbruk basert på norske ressurser, som både er mer bærekraftig og mer solidarisk. Etter ett år med en imponerende innsats blant frivillige ildsjeler, kan vi konstatere at Soyalandet har vært en knallsuksess som har markert Spire som en tydelig og kompetent premissleverandør innenfor norsk landbruks-politikk.

Skrevet av
Andrea Weme,
Organisatorisk
nestleder i Spire

Styrets beretning

MALAWI: Styreleder, Aase Lømo, besøker et av våre prosjekter i Malawi.

Styrets sammensetning og arbeid

Etter årsmøtet 10. juni 2014 har følgende styre fungert:

Leder: Aase Lømo. Styremedlemmer: Hege Brandal (nestleder), Arild Skåra, Tor Brostigen, Astrid Solberg, Lene Bakker (ansatterrepresentant), Mari Gjengedal (Spire). Varamedlemmer: Steffen Kallbekken og Heidi Lundeborg, Alice Ennals (ansatterrepresentant).

Virksomheten art

Utviklingsfondet er en uavhengig miljø- og utviklingsorganisasjon som støtter småbønder og andre fattige befolkningsgrupper på landsbygda i Sør i deres kamp for en bedre hverdag. Utviklingsfondet når hvert år en halv million mennesker i Afrika, Asia og Mellom-Amerika gjennom vårt arbeid. For fattige bønder i disse områdene er det avgjørende å tilpasse seg klimaendringene.

Utviklingsfondet integrerer klimahensyn i alle sine prosjekter, blant annet ved å analysere bøndenes sårbarhet for klimaendringer sammen med lokalsamfunnet. Det er også helt avgjørende å øke fattige bønders levekår ved å bedre deres økonomiske bærekraft. Småbøndene må sikres mulighet for å organisere seg, øke og trygge markedsadgangen og ikke minst få større andel av verdikjeden (kontroll i handelsleddet og mulighet for økt bearbeidingsgrad av sine produkter).

I Norge arbeider vi for å skape interesse og engasjement for miljø- og utviklingsspørsmål og for å nå ut med viktige budskap til det norske folk. Spire, Utviklingsfondets ungdomsorganisasjon er spesielt viktige for å nå ut og skape engasjement blant ungdom.

Utviklingsfondet ble stiftet som egen organisasjon i 1978 og er en av få organisasjoner i Norge som kombinerer utvikling, miljø og politikk i bistandsarbeidet. Virksomheten finansieres av midler fra offentlige og private givere.

I tillegg til kontoret i Mariboes gate i Oslo, har Utviklingsfondet kontorer i Addis Abeba, Etiopia og i Lilongwe, Malawi.

Styremøter

Det ble avholdt syv styremøter samt et styreseminar i 2014. Styret har behandlet til sammen 61 saker.

Fortsatt drift

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn, da det etter styrets oppfatning ikke er forhold som tilsier noe annet.

Arbeidsmiljø og ansatte

Ved utgangen av 2014 var det 18 ansatte ved hovedkontoret i Oslo. I tillegg var det åtte ansatte ved kontoret i Etiopia

og seks ansatte ved kontoret i Malawi. Sykefraværet i 2014 var på 5,5%. Det har ikke forekommet skader, ulykker eller sykefravær som følge av arbeidsmiljøet i 2014.

Likestilling og etnisitet

Utviklingsfondet fokuserer på å unngå forskjellsbehandling på bakgrunn av etnisitet eller kjønn, og har arbeidet mot diskriminering som en del av vårt personalarbeid. Ved årsskiftet besto staben i Oslo av 5 menn og 13 kvinner, hvor fem ansatte hadde minoritetsbakgrunn. Ledergruppen besto av fire kvinner og en mann. Blant styrets faste medlemmer var det fem kvinner og to menn.

Miljørapportering

Utviklingsfondet ble i 2014 resertifisert for tre nye år som Miljøfyrtårn. Organisasjonens aktivitet og kontordrift gjennomføres på en mest mulig miljøvennlig og ressursøkonomisk måte. Utviklingsfondets virksomhet belaster ikke miljøet utover nødvendig transport. Reisevirksomheten holdes på et lavest mulig nivå.

Årsregnskap

Regnskapet er gjort opp med et positivt aktivitetsresultat på kr 890.076. Kr 536.357 overføres formålskapital med restriksjoner, mens kr 353.719 overføres annen formålskapital.

Tallenes tale

Aktivitetsregnskap for Utviklingsfondet pr 31.12.2014

Anskaffede midler	Regnskap pr. 31.12.2014	Regnskap pr. 31.12.2013
Offentlig tilskudd	86 115 062	83 886 374
Andre tilskudd	1 880 795	2 491 254
Sum tilskudd	87 995 857	86 377 628
Innsamlede midler, gaver mm	4 435 786	4 390 170
Finans og investeringsinntekter	89 684	42 967
Andre inntekter	7 600	
Sum inntekter	92 528 927	90 810 765
Forbrukte midler		
Kostnader til anskaffelse av midler:		
Kostnader til innsamlinger	1 441 559	1 477 809
Andre kostnader til anskaffelse av midler	40 814	36 918
Sum kostnader til anskaffelse av midler	1 482 373	1 514 727
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet:		
Malawi – Zambia landprogram	19 152 313	9 639 986
Etiopia landprogram	24 771 588	33 093 803
Sri Lanka landprogram	1 472 458	2 651 114
Nepal landprogram (inkl FK)	5 319 841	5 326 046
Mellom-Amerika landprogram	5 411 123	7 096 480
ABC: Agrobio og klima temaprogram	16 848 611	17 672 364
Nettverk og politikk temaprogram	3 970 174	4 237 587
Diaspora	3 036 256	2 697 961
Somaliland landprogram	3 186 834	
Informasjon	2 764 552	2 302 517
Spire	1 143 036	1 068 621
Sum kostnader aktiviteter som oppfyller formålet	87 076 787	85 786 478
Administrasjonskostnader	3 079 690	3 887 803
Sum kostnader	91 638 851	91 189 008
Årets aktivitetsresultat	890 076	-378 243
Til/fra formålskapital med eksterne restriksjoner		51 178
Til/fra formålskapital med selvpålagte restriksjoner I		30 088
Til/fra formålskapital med selvpålagte restriksjoner II	-536 357	31 743
Årets resultat, til/fra annen formålskapital	-353 719	265 234
Årets formålsresultat etter avsetninger	-890 076	378 243

Regnskapskommentar

Aktivitetsregnskap 2014 ga et positivt aktivitetsresultat på kr 890.076. Resultatet kommer i hovedsak fra korrigerende av regnskap fra 2012 og 2013.

Utviklingsfondets inntekter for 2014 er på tilnærmet samme nivå som i 2013. Nye avtaler ble inngått med den Norske Ambassaden i Malawi om støtte til utvikling av «Lead Farmer programmet» over fem år, og med Pharo Foundation om støtte til Afar-

Somali programmet i Etiopia, samt avtale med Bill and Melinda Gates Foundation om støtte til Utviklingsfondets informasjons- og kampanjearbeid.

Innsamlet bidrag har gitt en liten, men viktig, økning sammenlignet med 2013. Utviklingsfondet sin søknad til Operasjon Dagsverk vant kampanjen for 2014. Informasjonsarbeidet fikk derfor vesentlig høyere kostnad enn budsjettert. Men det ga

en ekstra mulighet for å få informasjon om Utviklingsfondets arbeid i Etiopia og Malawi til skolene, og gir ekstra midler til arbeid med ungdom i disse landene fra 2015.

Til tross for et svært godt årsresultat har organisasjonen de samme økonomiske utfordringer som tidligere år. Det er behov for å finne alternative inntektskilder, både for å skaffe egenandeler til statlige midler, men også for å få større handlefrihet for organisasjonen.

Frihet til å drømme

Satsing på landbruk er en av de mest effektive virkemidlene for å redusere global fattigdom, ifølge Verdensbanken og FN. Dette ville Utviklingsfondet vise i praksis. Derfor sendte vi en fotograf til Tigray i Etiopia for å la noen av dem som bor der fortelle sin historie. Resultatet ble fotoutstillingen "Frihet til å drømme". Vi stilte det enkle spørsmålet "Hva drømmer du om?".

Svarene gir et innblikk i en hverdag med bærekraftig landbruk som levevei. De som har det trangt og lever på landsbygda i et utviklingsland viser oss gjennom å drømme hva de tenker om fremtiden og hvordan de vil skape et bedre liv for seg og familien. Disse perspektivene er Utviklingsfondet glade for å kunne formidle videre.

Før var det ikke mulig å dyrke frukt på åkeren til Letemichael og ektemannen, Weldekidan. Men da et vanningsystem ble bygget i området, tok de opp lån for å kjøpe en pumpe. Dermed kunne de vanne åkeren og har plantet 50 frukttrær. Nå selger de mango, guava, papaya og avokado for 3000 kroner i året. De har ambisjoner om å firedoble produksjonen i løpet av noen år.

Letemichael har ingen egne barn, men tar seg av lillesøsteren, Tsilat, på ni år. Ved å øke fruktproduksjonen, kan hun støtte lillesøsteren økonomisk og gi henne flere muligheter. Akkurat nå liker Tsilat aller best å klatre i trær, men når hun blir stor vil hun gjerne starte sin egen kafé.

Alle foto: Julie Lunde Lillesæter, Differ Media.

- Det er gjennom utdanning man får mulighet til å velge det livet man vil ha, sier Letemichael. Selv sluttet hun på skolen etter fire år, men hun jobber hardt for at lillesøster Tsilat skal kunne gå på skole så lenge hun vil. Tsilat går i fjerde klasse, og har snart tatt igjen storesøsteren. I Etiopia begynner fire av fem jenter i første klasse, men under halvparten går videre til ungdomsskolen.

Bildene er trykket i en liten versjon til innendørsbruk og en 1,5 meter bred versjon til utendørsbruk. Utstillingen har blitt vist på blant annet Rådhusplassen i Oslo, ved Teknisk Museum, på Jernbanetorget T-banestasjon, tre biblioteker og på ulike arrangementer. Fotoutstillingen ble vist første gang i 2014 og utover i 2015 vil bildene vises for enda flere. Her er et utvalg av historiene.

MER ENN MAT

Fetiye jobber i frukthagen sammen med svigerdatteren, Kidan, og barnebarnet, Birtukan. Hun ble enke for ti år siden og har arbeidet hardt for å bygge opp gården, slik at hun kan sikre framtiden for sine seks barn. Noen av pengene hun tjener på å selge frukt, grønnsaker, kjøtt og honning sparer hun til å bygge en mølle. Den vil bli en viktig inntektskilde for familien. Få småbønder i Afrika har tilgang til mekanisk utstyr, og særlig gjelder det kvinner. I dag vet jeg at endring er mulig.

Fetiye bor i en landsby uten elektrisitet. Her tenner hun en lampe drevet av biogass, som hun selv har laget av dyremøkk. I Etiopia har kun én av fire tilgang på strøm. Fetiye ønsker å investere deler av inntektene sine i tekniske hjelpemidler som vil gjøre hverdagen enklere og mer komfortabel for både henne og barna.

- Da jeg vokste opp hadde jeg ingen store drømmer. Vi var fattige, og jeg trodde jeg kom til å forbli fattig resten av livet. I dag vet jeg at endring er mulig, sier Fetiye. Nå må hun betale for å få malt kornet sitt i nærmeste by. Hun drømmer om å starte sin egen mølle. Etterspørselen er stor, og en mølle vil kunne gi henne ekstra inntekter som kan finansiere barnas utdanning.

Vi trenger din støtte!

Bidrag fra enkeltpersoner, grupper og bedrifter i Norge legger grunnlaget for at 500 000 fattige mennesker hvert år kan få et bedre liv gjennom Utviklingsfondets prosjekter.

Ditt bidrag er viktig!

Send SMS med kodeord **"endring"** til **2468** nå og gi 50 kr per måned over telefonregningen.

Pengene blir brukt til prosjekter som gir fattige familier i Afrika, Asia og Mellom-Amerika ny kunnskap, større og mer bærekraftige avlinger og nye inntektsmuligheter.

Sammen gjør vi en forskjell og endrer liv.

Velkommen som giver.

UTVIKLINGSFONDET

